

Η αναγκαιότητα της «Οδοντιατροδικαστικής»

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΣ

Αν. καθηγητής, υπεύθυνος του επιλεγόμενου μαθήματος της «Οδοντιατροδικαστικής»

Τα εξατομικευμένα οδοντικά και στοματικά χαρακτηριστικά, εφόσον εξετασθούν και αξιολογηθούν δεόντως, συνθέτουν ταυτότητα, που οδηγεί σε αναγνώριση και ταυτοποίηση. Με βάση τα παραπάνω, η «Οδοντιατροδικαστική» είναι απαραίτητη αρωγός των οργάνων επιβολής του Νόμου, με κοινό στόχο την πλήρη και ορθή απονομή του Δικαίου.

Το γνωστικό αντικείμενο της Οδοντιατροδικαστικής έχει πολλά πεδία δράσης, ανάμεσα στα οποία είναι η διερεύνηση ανθρωποκτονιών, βιαιοπραγιών σε παιδιά και σεξουαλικών εγκλημάτων, σε μαζικές καταστροφές (όπως: αεροπορικά ατυχήματα, τρομοκρατικές ενέργειες και φυσικές καταστροφές, όπου τα πτώματα δεν είναι δυνατόν να αναγνωριστούν οπτικά ή μέσω δακτυλικών αποτυπωμάτων και η αναγνώριση/ταυτοποίηση ή αποσυσχετισμός εξαρτάται, κυρίως, από την εφαρμογή της Οδοντιατροδικαστικής Επιστήμης), σε ανθρωπολογικές και αρχαιολογικές έρευνες, κ.α. Οι εμπλεκόμενοι στην εξιχνίαση των παραπάνω υποθέσεων (αστυνομικές, ανακριτικές, εισαγγελικές αρχές, ιατροδικαστές, αρχαιολόγοι, δικηγόροι, κ.τ.λ.) πρέπει να διαθέτουν ένα πλήθος ειδικών γνώσεων, γεγονός πρακτικά αδύνατο. Έτσι, δημιουργήθηκε η αναγκαιότητα διαφόρων ειδικοτήτων, των οποίων η στενή συνεργασία σε άριστο επίπεδο και με την εφαρμογή συγκεκριμένης μεθοδολογίας για κάθε πεδίο, υποβοηθά το έργο της Δικαιοσύνης στο πλαίσιο τόσο της προκαταρκτικής εξέτασης όσο και της αποδεικτικής διαδικασίας.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων, οι αποφάσεις της Ποινικής Δικαιοσύνης σε πολλές χώρες έχουν γίνει ολοένα και περισσότερο εξαρτημένες από καταθέσεις μεγάλου αριθμού ειδικών στην παρουσίαση και τεκμηρίωση των αποδεικτικών στοιχείων στις ακροαματικές διαδικασίες. Κατά συνέπεια, δημιουργήθηκε επωφελής αλληλεπίδραση, μεθοδολογία και άκρως δημιουργική εφαρμογή των ευρημάτων της Οδοντιατροδικαστικής επιστήμης. Ο οδοντίατρος με ειδικές

γνώσεις θα αποτελέσει τον πιο ειδικό επιστήμονα που θα ασχολείται με τη συλλογή, την ορθή διερεύνηση, την επεξεργασία, την αξιολόγηση και την ερμηνεία των οδοντιατρικών ευρημάτων στην απονομή του Δικαίου.

Διαβαίνοντας το κατώφλι του 2008, τα επιτεύγματα της Οδοντιατροδικαστικής», υποδηλώνουν τη μεγάλη ανάπτυξη που πραγματοποίησε από τη γέννησή της μέχρι σήμερα, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τη θεσμοθέτησή της ως επίσημης ειδικότητας στα αναπτυγμένα κράτη τόσο της Ευρώπης όσο και της Αμερικής. Στις προηγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Η.Π.Α., η Οδοντιατροδικαστική», συστηματοποιείται, οργανώνεται, διευρύνεται, εμπλουτίζεται σε γνώση και μεθοδολογία, και εφαρμόζεται, όλο και περισσότερο, από Οδοντιάτρους που έχουν ειδική εμπειρία στην αντιμετώπιση παρόμοιων υποθέσεων.

Η «Οδοντιατροδικαστική» διδάσκεται ως ξεχωριστό γνωστικό αντικείμενο και έχει εφαρμογή σε υποθέσεις απονομής Δικαιοσύνης, σε κοινωνικά προβλήματα και στην επιστημονική έρευνα. Οι φοιτητές της Οδοντιατρικής στις χώρες αυτές, εκτός από τη βασική εκπαίδευση, διδάσκονται και μαθήματα Οδοντιατροδικαστικής τόσο σε προπτυχιακό όσο και μεταπτυχιακό επίπεδο. Σκοπός είναι η κατάρτιση πτυχιούχων Οδοντιάτρων, οι οποίοι θα διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρία από το νέο γνωστικό αντικείμενο και την αντίστοιχη έρευνα, έτσι, ώστε να συμβάλλουν τόσο στην ανάπτυξη της Οδοντιατρικής επιστήμης μέσα από την αναζήτηση και κατάκτηση νέων επιστημονικών δεδομένων όσο και στην παραγωγή επιστημόνων, οι οποίοι θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της επιστήμης και της κοινωνίας. Η χώρα μας από το 1995 εκπροσωπείται με 4μελή και από το 2005 μέχρι και σήμερα με 5μελή επιτροπή στον Παγκόσμιο Οργανισμό Οδοντιατροδικαστικών Επαφών (Worldwide Forensic Odontology Contacts, W.F.O.C. –Greece Country Code number 30), για την Οδοντιατροδικαστική διερεύνηση μαζικών

καταστροφών. Σκοπός του W.F.O.C. είναι η δράση του ως σύνδεσμος μεταξύ εξουσιοδοτημένων σε εθνικό επίπεδο ατόμων, όπου επί του παρόντος συμμετέχουν με εκπροσώπους τους 120 χώρες απ' όλο τον κόσμο και η δημιουργία μιας λίστας χρήσιμων επαφών για «Ομάδες Αναγνώρισης Θυμάτων Μαζικών Καταστροφών με Οδοντιατρικά Κριτήρια».

Η Οδοντιατρική Σχολή Θεσσαλονίκης, αναγνωρίζοντας τη χρησιμότητα και την αναγκαιότητα της εκπαίδευσης των φοιτητών στην «Οδοντιατροδικαστική» διδάσκει το αντικείμενο ως μάθημα επιλογής σε προπτυχιακό επίπεδο. Διαπιστώνεται, επίσης, η ανάγκη ενός μεταπτυχιακού προγράμματος με εξειδίκευση στην «Οδοντιατροδικαστική» για να εξασφαλίζονται οι απαραίτητες εξειδικευμένες γνώσεις που απαιτούνται.

Τέλος μείζον ζήτημα σε κεντρικό επίπεδο είναι η ανυπαρξία μιας κεντρικής Ιατροδικαστικής

υπηρεσίας Ελλάδος, η οποία θα συντονίζει τις περιφερειακές υπηρεσίες και θα διασφαλίζει το έργο των ειδικών. Οι εισαγγελείς και Ιατροδικαστικές υπηρεσίες οφείλουν να παραχωρούν τα Οδοντιατροδικαστικά καθήκοντα στους ειδικούς. Παράλληλα, θα πρέπει να διατίθενται υποδομές και εγκαταστάσεις στις Οδοντιατρικές Σχολές, όπου θα είναι δυνατή η δημιουργία και η λειτουργία «Οδοντιατροδικαστικής Μονάδας Αναγνώρισης» για αντιμετώπιση π.χ. όχι μόνο σε θεωρητικό επίπεδο μιας ενδεχόμενης μαζικής καταστροφής ή διεκπεραίωση κάποιων άλλων εργαστηριακών εξετάσεων (εκτίμηση ηλικίας, ταυτοποίηση δήξης, φωτογράφιση ενδείξεων κακοποίησης, DNA από τα δόντια, κ.τ.λ.).

Η ανάπτυξη της «Οδοντιατροδικαστικής» επιστήμης στην Ελλάδα και η εναρμόνισή της με τις κοινωνικά και επιστημονικά προηγμένες χώρες θα πρέπει να αποτελέσει στόχο της Οδοντιατρικής Πανεπιστημιακής κοινότητας...